

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава, Україн:
Полтавський національний педагогічний університет
ім В.Г.Короленка, м. Полтава, Україна
Інститут Європейської освіти м. Софія, Болгарія
L. N. Gumilyov Eurasian National University, Chemistry Department,
Astana, Kazakhstan
Plant and Soil Sciences Department University of Delaware, USA
Белорусская государственная орденов Октябрьской Революции и Трудового
Красного Знамени сельскохозяйственная академия. Горки, Білорусь
Національний аграрний університет Вірменії, Єреван, Вірменія
Опольський політехнічний університет, Польща

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**IV міжнародної
науково-практичної Інтернет - конференції**

**"ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО-
СТАБІЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ У КОНТЕКСТІ
СТРАТЕГІЇ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ:
АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА
ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТИ"**

**18 грудня 2020 р року
м. Полтава, Україна**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава, Україна
Полтавський національний педагогічний університет
ім В.Г.Короленка, м. Полтава, Україна
Інститут Європейської освіти м. Софія, Болгарія
L. N. Gumilyov Eurasian National University, Chemistry Department,
Astana, Kazakhstan
Plant and Soil Sciences Department University of Delaware, USA
Белорусская государственная орденов Октябрьской Революции и Трудового
Красного Знамени сельскохозяйственная академия. Горки, Білорусь
Національний аграрний університет Вірменії, Єреван, Вірменія
Опольський політехнічний університет, Польща

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ – КОНФЕРЕНЦІЯ

"ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ЕКОЛОГІЧНО-СТАБІЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ
У КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЇ СТІЙКОГО
РОЗВИТКУ: АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ,
СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ
АСПЕКТИ"

Збірник матеріалів
18 грудня 2020 р року

м. Полтава

**Свідоцтво ДУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»
(УкрІНТЕІ)**

№709 від 17 листопада 2020 року

Друкується за ухвалою факультету агротехнологій та екології (Протокол № 5 від 21 грудня 2020 року.) та кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля (Протокол № 15 від 18 грудня 2020 року.)

Матеріали IV міжнародної науково-практичної інтернет - конференції "Ефективне функціонування екологічно-стабільних територій у контексті стратегії стійкого розвитку: агроекологічний, соціальний та економічний аспекти" – 18 грудня 2020 року, Полтава – 267 с.

У збірнику представлені матеріали конференції за наступними напрямками: агроекологічні, соціальні та економічні передумови трансформації сільськогосподарських угідь в екологічно стабільні; агроекологічні основи раціонального використання земель для створення екологічно стабільних територій; агроекологічні, соціальні та економічні аспекти сільськогосподарського природокористування територій; методика та методологія оцінки стану довкілля, ефективності управлінських дій зі створення і функціонування екологічно стабільних територій; оцінка та аналіз еко-соціальної і економічної стабільності територій; підвищення ефективності використання, відтворення і охорони природних ресурсів на екологічно стабільних територіях; агроекологічні, соціальні та економічні складові ефективного функціонування екологічно стабільних територій.

Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів й аспірантів вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських та переробних підприємств АПК різної організаційно-правової форми, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кого цікавить проблематика розвитку екологічного господарювання, суспільства, сільського господарства й економіки.

Матеріали видані в авторській редакції.

Рецензенти:

Дегтярьов В. В. - доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри ґрунтознавства, Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

Харитонов М. М. - доктор сільськогосподарських наук, професор, керівник центру природного агровиробництва, Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність даних та правильність посилань несуть автори наукових робіт

©Полтавська державна аграрна академія, 2020

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Аранчій В.І	- професор, ректор, Полтавська державна аграрна академія, (м. Полтава);
Тошко Крістов	- професор, директор інституту Європейської освіти, м. Софія, Болгарія
Гаспарян Г.А.	- протектор, завідуючий аспірантурою Національного аграрного університет Єреван, Вірменія.
Yuriy Sakhno	- Postdoctoral Fellow, Plant and Soil Sciences Department University of Delaware, USA
Іргібаєва І.С.	- доктор хімічних наук, професор, професор кафедри хімії Євразійського національного університету ім.Л. М. Гумільова, Казахстан
Онїпко В.В.	- доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка, м. Полтава, Україна
Іщенко В.І. -	- доцент кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології ПНПУ імені В.Г. Короленка (м. Полтава), Україна
Калініченко А. В.	- доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач відділу відновлювальних джерел енергії, Опольський політехнічний університет (м. Ополе, Польща);
Піщаленко М. А.	- кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, ПДАА

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова

- Міщенко О.В.** - завідувач кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент ПДАА

Відповідальний секретар

- Галицька М.А.** - Старший викладач кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, завідувач науковою лабораторією Агроекологічного моніторингу, ПДАА

Члени організаційного комітету

- Самойлік М.С.** д.е.н., професор, кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, ПДАА
- Плаксієнко І.Л.** - кандидат хім. наук, доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, ПДАА
- Піщаленко М.А.** - кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, ПДАА
- Колєснікова Л.А.** кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, ПДАА
- Диченко О. Ю.** - кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, ПДАА
- Тараненко А. О.** кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, ПДАА
- Калініченко В.М. -** - кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, ПДАА

ЗМІСТ

Розділ І. АГРОЕКОЛОГІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ УГІДЬ В ЕКОЛОГІЧНО СТАБІЛЬНІ.	13
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	
<i>Сакало О.І., Глазунова В.Є, Плаксієнко І.Л.</i>	13
МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ПИТНОЇ ВОДИ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	
<i>Мищенко О.В., Хмара К.О.</i>	16
ГЕОХІМІЧНА ОЦІНКА ПРИРОДНИХ ВОД ПОЛТАВЩИНИ	
<i>Плаксієнко І.Л., Чернякіна А.Р., Глазунова В.Є,</i>	19
ВПЛИВ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ	
<i>Величко Я.Г.</i>	22
ПРОБЛЕМИ ДООЧИСТКИ ПИТНОЇ ВОДИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ В ПОБУТОВИХ УМОВАХ	
<i>Колеснікова Л.А. ,Хмара К.О.</i>	27
ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ ТА НОРМИ ВИСІВУ НАСІННЯ НА ВРОЖАЙНІСТЬ СОЇ	
<i>Якушенко . М.С.</i>	31
УРОЖАЙНІСТЬ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТУ ТА ПОПЕРЕДНИКІВ	
<i>Гринь М.Е.</i>	34
АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА СЕЛА ВИШНЕВЕ ХОРОЛЬСЬКОГО РАЙОНУ	
<i>Піщаленко М.А. , Варега В.Б</i>	38
АНАЛІЗ ІНФОРМАТИВНОСТІ БІОІНДИКАТОРІВ СТАНУ ЛІСОВИХ ФІТОЦЕНОЗІВ ПОБЛИЗУ УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ	
<i>Піщаленко М.А. ,Григор О. І.</i>	42
АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПОВІТРЯ м. КАРЛІВКА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
<i>Піщаленко М.А. ,Драновський О.І</i>	45
РОЛЬ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ В ПОКРАЩЕННІ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ СЕЛА ГОГОЛЕВЕ ВЕЛИКОБАГАЧАНСЬКОГО РАЙОНУ	
<i>Піщаленко М.А. Лихота О.Г.</i>	47

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ПИТНОЇ ВОДИ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Міщенко О.В., Хмара К.О.
м. Полтава, Україна

В умовах нарощування антропогенних навантажень на природне середовище, розвитку суспільного виробництва і зростання матеріальних потреб виникає необхідність раціонального використання водних ресурсів та екологічно спрямованого їх захисту. Серед головних проблем Полтавщини слід зазначити: самовільне користування водою та прісноводними надрами, порушення режиму використання водних об'єктів (незаконне будівництво, розміщення відходів, розорення земель та у подальшому застосування на них пестицидів), руйнування берегів Кременчуцького водосховища. Та однією з найголовніших є проблема питної води.

Загалом всі міста та селища Полтавщини забезпечені централізованим водопостачанням. При цьому сільське населення — лише на 27%. Полтавці в основному п'ють воду з артезіанських свердловин, яких в області налічується 278. Натомість Комсомольськ та Кременчук беруть питну воду з Дніпра. 20% водопровідних мереж області зношені, тому втрати води суттєві — 30%. Загалом протяжність водопровідних мереж Полтавщини — 2505 кілометрів, з них 503,5 — аварійні. Це — одна із причин недоліків полтавської води [1].

Тож значна частина сільського населення Полтавської області не забезпечена централізованим водопостачанням і тому користується водою шахтних колодязів, які не захищені від поверхневого забруднення та не відповідають вимогам щодо мікробіологічних та хімічних показників [2].

В останні роки спостерігається зростання антропогенного забруднення ґрунтових вод нітратами, пестицидами та солями важких металів, які без очищення споживає населення у сільській місцевості. В останні роки спостерігається зростання антропогенного забруднення ґрунтових вод нітратами, пестицидами та солями важких металів, які без очищення споживає населення у сільській місцевості.

Особливої уваги потребують сільські водогони, де внаслідок незадовільного санітарно-технічного стану, зношеності водогонів, несвоєчасної ліквідації аварій

та проривів виникає вторинне забруднення питної води при транспортуванні трубопроводами.

Найбільше забруднена вода у водогонах Кременчуцького, Козельщинського, Оржицького, Решетилівського, Зіньківського, Глобинського районів. Головна причина забруднень – зношеність мереж, прориви та часті аварії на водогонах. У Миргороді 98% проб не відповідають стандартам щодо вмісту у воді хлоридів та фтору. У Гребінківському районі у 83% проб завищений вміст заліза, котре потрапило у воду під час її транспортування водогонном. У 11 населених пунктах Машівського району більше половини досліджених проб не відповідають нормам щодо вмісту хлоридів. Така ж ситуація і в Глобинському районі. Хлориди є у водогонах населених пунктів Хорольського, Лубенського, Решетилівського, Полтавського, Новосанжарського та Карлівського районів.

Проте найскладніша ситуація на сьогодні з якістю питної води у Кременчуцькому районі. Вода тут забруднена нафтопродуктами, фенолом, хімічними сполуками виробничих стічних вод, має високий ступінь мінералізації. А тому не придатна не тільки для пиття – санітарні лікарі не рекомендують її використовувати навіть для побутових потреб.

Проаналізувавши дані про стан ґрунтових вод Полтавської області, можна зробити висновок, що найбільш забрудненими районами є: за вмістом фторидів – Новосанжарський, Оржицький, Карлівський; за вмістом хлоридів – Семенівський, Решетилівський, Козельщинський, Карлівський, Оржицький; за вмістом сульфатів – Кобеляцький; за вмістом заліза – Решетилівський, Кременчуцький; за вмістом нітратів – Семенівський, Глобинський, Пирятинський, Гребінківський; за вмістом амонію – Новосанжарський, Кобеляцький, Полтавський; за рівнем рН – Кобеляцький; за мінералізацією – Диканський, Семенівський, Новосанжарський.

За станом підземних вод найбільш забрудненими є такі райони Полтавської області: за вмістом фторидів – Миргородський, Чорнухівський, Шишацький, Полтавський, Карлівський; за вмістом хлоридів – Карлівський, Миргородський, Великобагачанський; за вмістом заліза – Чорнухівський, Миргородський, Хорольський, Лохвицький, Гребінківський, Козельщинський, Кременчуцький; за вмістом нітратів – Кременчуцький; за рівнем рН – Гадяцький, Чорнухівський, Кобеляцький; за мінералізацією – Миргородський, Великобагачанський, Хорольський, Оржицький.

За станом ґрунтових вод по всіх показниках найбільш забрудненими є Семенівський, Глобинський, Новосанжарський райони (за середніми значеннями) та Полтавський, Решетилівський і Кобеляцький (за максимальними значеннями).

Забруднення підземних вод найбільш значне у таких районах: Полтавський, Лохвицький (за максимальними значеннями).

Отже, основним джерелом господарсько-питного водопостачання населених пунктів області залишаються підземні води (крім міст Кременчук та Комсомольськ, водозабезпечення яких здійснюється з р. Дніпро).

Проблемним залишається питання забезпечення окремих регіонів доброякісною питною водою, де в даний час населення споживає воду з підвищеним вмістом хімічних речовин. У більшості населених пунктів області водопровідна мережа зношена від 40 до 60%, що призводить до частих поривів і забруднення питної води. Відсутні або мають незадовільний стан каналізаційні мережі та очисні споруди у містах Гадяч, Миргород, Пирятин, Глобине, Гребінка, Зіньків, Лохвиця, смт. В.Багачка, смт. Чорнухи, Козельщина, Градизьк, Котельва, Чутове, Опішня, Семенівка [3].

Тож проблеми водопостачання та якості питної води мають загальнодержавне стратегічне значення і потребують комплексного вирішення. Необхідно терміново вирішити проблему забруднення джерел питного водопостачання, підвищення ефективності та надійності функціонування систем водопостачання і водовідведення за рахунок реалізації водоохоронних, технічних, санітарних заходів, удосконалення технологій підготовки води на водоочисних станціях, контролю за якістю питної води, розвитку систем забору, транспортування питної води та водовідведення тощо.

Бібліографічний список

1. Агроекологічний атлас Полтавщини. Екологічна бібліотека Полтавщини. Випуск 7/Ю.С.Голік, О.Е.Ілляш та інш.-Полтава: «Оріяна»,2009.-70с.
2. Мосейчук А. А. Оцінка якості питної води в джерелах децентралізованого водопостачання полтавської області /А. А. Мосейчук, І. А. Бойко // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2011. – №4. – С. 12–17.
3. Торонченко О. М. Екотоксикологічна оцінка якості питної води м. Полтави для різних категорій населення / О. М. Торонченко // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2016. – №3, Т. 3(16). – С. 109–113.

Наукове видання

**"ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО-СТАБІЛЬНИХ
ТЕРИТОРІЙ У КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЇ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ:
АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ
АСПЕКТИ"**

Матеріали

III Міжнародної науково-практичної конференції

(м. Полтава, 18 грудня 2020 року)

Відповідальність за зміст і редакцію матеріалів несуть автори.

Комп'ютерна верстка- Галицька М.А.

Ум. друк. арк. 16,68. Гарнітура Times New Roman Cyr.

